

İbrahim Necmi

Muallimlere ve umûma mahsus

YENİ HARFLER-LE
**TÜRKÇE OKUMA YAZMA
DERSLERİ**

ابراهيم نجمي

معلمه و عمومہ مخصوص

يکي حرفلره

تورکجه او قوما یازما درساری

I. Necmi

ناشری : قناعت کتبخانیسی

استانبول

1928

Ibrahim Necmi

Muallimlere mahsus

YENİ HARFLER-LE
**TURKÇE OKUMA YAZMA
DERSLERİ**

ابراهيم نجمي

معلمه مخصوص

يکي حرفلرله

تورکجه او قوما يازما درسلى

ها حق محفوظدر
مهرسز نسخه لر ساخته در

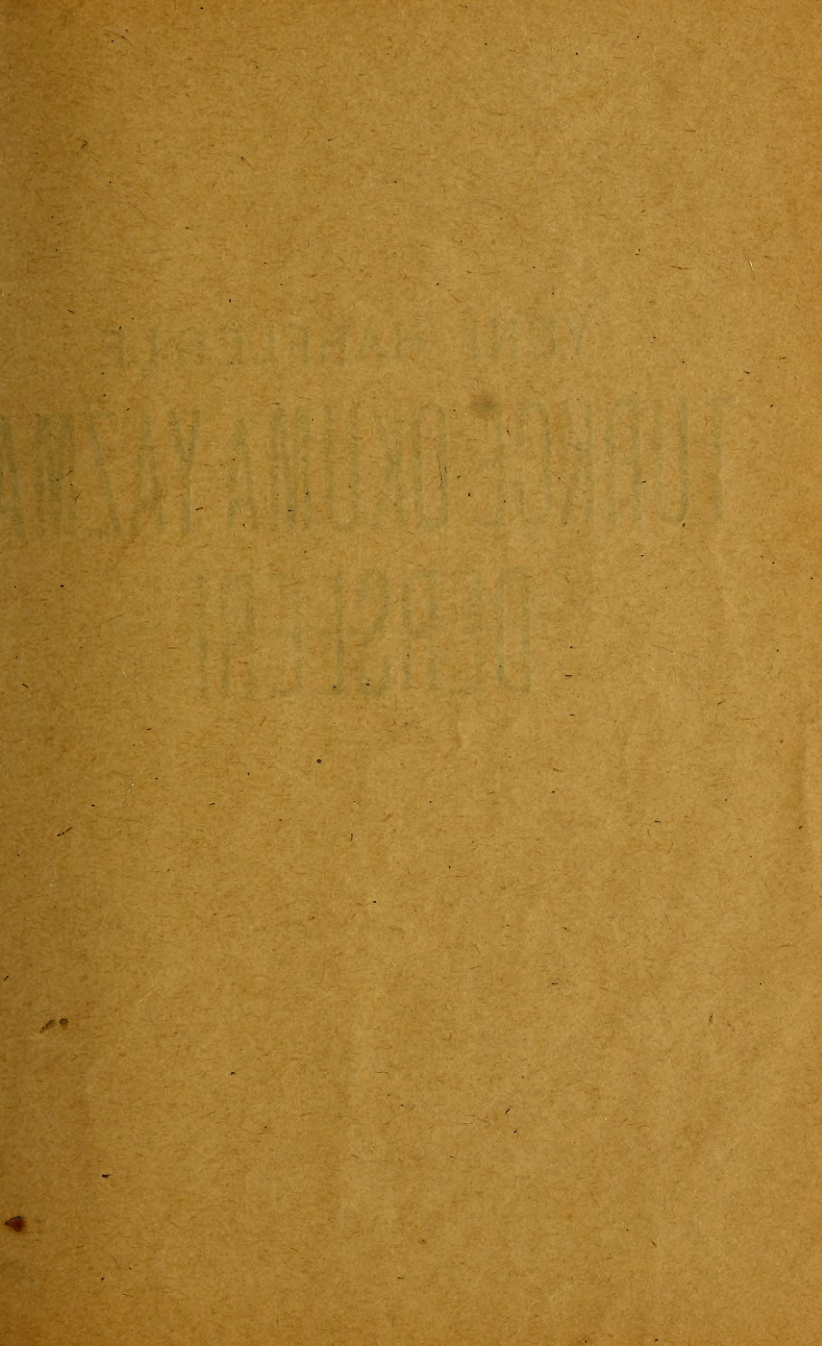
ناشرى : قناعت کتبخانه

استانبول

1928

تقاعست کشفخانه سی

YENİ HARFLER-LE
TÜRKÇE OKUMA YAZMA
DERSLERİ



درسلره باشورکن

عزیز او قوبوچیلرم ،

شو کوجوک کتابی « ملت » غزنه سنمه لاتین حرفلرینک تورکجه به
قطبیقی اچونه واقع اولاره شمایتم و سیدله سیدله بر یوغلکزدنه آلدیقم
تقاهی و محبیری امره بناء یازدیورم .

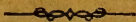
لسانمک حقیقی نظامنه قیتمار بر باشورک نفع اولاره لاتین حرفلر
تورکجه یازی اصولنک قبولی ، تورکلرک حقیقی بویوک قور تاریمی
ویکیلشیریمیزی اولاره رئیس جمهور غازی مصطفی کمال مضرتلرینک
سرای برولی یارقنده ایراد ایلمدیکی مشهور نظریه ایله فعلیات ساحه
کشمشدر . بو نظریه ایله تورک دیلمه آجیلاره کنبسه ترقی بولانک کشادنمه کی
ناجیز سعی میاتمک ان بویوک مضرتلرنده صایارم .

یکی تورک حرفلرینک تأسسی دوره نه تصادف ایرمه شو کونلرده ،
بویوک غازیمزک اشارت وارنایدله همنامه حرکت کچن تورک ملتک
ان بویوک احتیاجی ، یکی بولی قولای و آمیوه صورنده کوستره جهک
یازیلره و نمونه لره بر .

واقعا بو بویوک انقلابی اضرار و اداره مأمور اولاره « تورک

دیلی انجمنی ، جبری بر اعتقاد ابد هر صنف ایچونه آفایه لر، غرامه لر ،
 قرأتلر حاضر لایفه مایستور ، فقط بونلرک محتاج اولدیغی اهتمام
 وانجمنک بر طرفنده ائک کوچوک فرعلری بدترقیوه ، مذاکره و مناقشه ،
 دیگر طرفنده ده بویله آتار اعضاء ایتلک کبی مضاعف بر مشغله ابد
 مکلفیتی او مساعینک فعله انتقالی بالضروره کیلک بر مکره در .
 لسانه انقباضمزان بو مههم صفویه منده انجمنه المزدده کلن مظاهرتی
 یایموس ، هیزک بورجمزدر . ایته شوب قاج درسی نشر ابد بو بورجمزدر
 مهضمه دوشن بر کوچوک قسمی ادا ایتمه اولوبورم .

Ibrahim Necmi



مقدمه

حرفلریمیزی ده کیشدیرمه یه احتیاجمز

تورك دىلى حد ذاتنده بك مكممل و انكشافه بك مستعد بر
لساندر . بر طرفدن اشتقاقلرينك بى نهايه وسعتى ، ديكر طرفدن
تصريفلرينك مكملى و انتظامى ، جدا لسانيا تحيلره حيرت و يرير .
بو اعتبارله توركجه نك عصرلردن برى تورك حاكيمى آلتندم
ياشايدان ديكر ملتله آنا دىلى اولاماسنه نه قادار تعجب ايديلسه برى
واردر .

بونكله برابر بو حادثه نك سببى ده ميدانده در : توركجه لسانى ،
تاريخى سببلر آلتنده عرب و عجم دىللريله قاريشمش ، يالكىز بو
دىللردن كله لر آلقله قالميه رق اولرك قاعده لريني ده ايچنه آلمش ،
حتى او كله لرى و او قاعده لرى كندى اوز كله وقاعده لرندن اوستون
طوتمشدر . بويله جه زوالى آنا ديلز هر طرفدن زنجيرلرله باغلى
بر قهرمان كى بوتون قدرت و قابليتنه رغماً حركت و تكاملدن
محروم قالمشدى .

توركجه نك بو حالى تاريخ مقدس اساطيرينك قهرمانلردن

اولان « صامسون » ی خاطر لاتیر . سابق « عثمانلی اجتماعی » ،
 کندی اوز وارلنک یکانه استنادکاهی اولان « تورکک » . قارشی
 « دایلا » کی خائن و نانکور داورانمشدی . بونک نتیجه سی اولارق
 — معشوقه سنک سینه سنده اوپورکن قوت منبعی اولان صاچلری
 کسین صامسون کی — لسانم زده استقلالندن محروم قالمش ، عرب
 و ایران اسارتنه دوشمشدی .

یالکیز تورکیه تاریخنده ده کل ، جهان تاریخنده ده یکی و بویوک
 بر دور آچان بویوک تورک انقلابی بالطبع بو وضعیتیه تحمل ایده مزیدی .
 معبد آلتنده زنجیرله باغلی اولارق دکرمن طاشی چویرن « صامسون » ک
 صاچلری ناصیل بویودیسه ، تورکک قدرت و قوت منبعی اولان
 دهاسی ده بویوک غازی نک یوکسک ناصیه سنده یکیدن پارلادی .
 صوک اون سنه نک عصرلره صیغیشه میه جق بویوک انقلابلره صحنه
 اولمسی ، ایشته او شانلی تورک داهیسی نک — ملتک یکووجود
 محبت و اعتمادیله قارشیلانان — یوکسک ارشادیله ممکن و میسر اولمشدی .
 مهدم و منقرض ظن ایدیلن بر ملتدن دنیایی حیرتله غرق
 ایدن یکی و تازه بر وارلق چیقاران بویوک مصطفی کمال بو کونده
 تورک دینلی اسارتدن قورتاریبور .

عرب حرفلرندن یاپیلمش اولان یازیمزله دیلری دوغرو درست
 یازامیوردق . چونکه او حرفلر — حد ذاتنده صدالی حرفی اولمیان —
 عرب دیلنک بنیه سینه کوره یاپیلمشدی . تورکجه یه اویموردی .
 اویمادینی ایچوندی که یاقین زمانلره قادر خاطریمزه کلن فکرلری اصل

تورکجه کلمه لردن زیاده عرب و ایران کلمه لر یله ادا ایتک یولنه کیدیوردق .
 او کلمه لر ایسه خلق دیلنه کیرمش « جانلی » کلمه لر اولمادیغدن ادبیات
 لماسمیز بر نوع « آرغو » ، یالکیز منسوبلرینک کندی آرالرنده
 آکلاشیلان بر « شیفره لی دیل » ماهیتینی آلمشدی . اسکی ادبیاتک
 « دیوان شاعر لری » ، کندی آرالرنده « شعرای روم » و « علمای
 مرسوم » دیبه یاد ایتدکلری کوچوک بر زمره دن باشقا ، کیمسه نک
 آکلایه میه جنی برلسان ایله بدییی ایده آللرینی ترنم ایده رکن تورک
 خلقی ، کندی کوینک آقار صولری اطرافنده حسلرینی کوی
 تور کولرینک ، شر قیلرک ، قوشمه لرک خفیف ترنمه تودیع ایدیور ،
 استانبولده کی ادبی جریانی هیج بنمسه میوردی . تنظیماتدن سوکرا
 بر آراق کندی کوستره ن « خلقه دوغرو » جریانی ده بک قیصه
 سوردی ؛ اسکی زو حک - ثقلت مرکزی ده کیشدیرن - بر
 استحالته سی ، یوکسک صنفک ادبیاتی ینه خلقک کوزندن و روحندن
 اوزاقلاشدیردی .

بویوق سوللنی ازاله ایده رک « حقیقی و ملی بر تورک ادبیاتی » وجوده
 کتیر مک ایچون اولا خلقی اوقوتمق ، ثانیاً اوکا کندی دیلیله خطاب
 ایده رک صمیمی یازیلر یازمق لازمدی . ایلك آدیم اولان خلقی اوقوتمق
 ایچون ده اوکلرینه قولایجه آکلاشیلر و اوقونمسی باشقه بر دیلك
 نره یابانجی قاعده لرینی بلله مکه احتیاج کوسترمز بر یازی قویمق ایجاب
 ایدیوردی .

ایشته « یکی یازی » عمده سنک باشلیجه منشای بو احتیاجدر .
 تورک دیلنی کندی « صوتیات » و « شکلیات » ینه - یعنی قونوشور کن
 چیقاردیغمز سسلره و کلمه لره لاحقه لر علاوه سیله وجوده کتیردیکمز

شکلره - کوره اوقوته بيله جك بر يازی آرانجه ، بالطبع « صدالی حرف » دن محروم اولان عربجه دن اوزاقلاشمق لازم کليوردی . بوکا مقابل بوتون مدنی اوروپا و آمریقا نك قوللانديني « صدالی حرفلر » مالک بر آلفابه واردی ؛ تورک ملتی ده بالطبع اونی بنمسه دی .

« یکی تورکجه آلفابه » بر طرفدن لسانمزدده موجود هر سسس ایچون یالکز بر شکل صاحبی اولمق ، دیگر طرفدن ده آغزیمزدن چیقان هر سوزی - باشقه لسانده کی اشتقاق طرزینه باقیه رق - تلفظ ایدلیدی کی یازدی ر مق و اوقوت مق مزیتلرینه مالکدر .

بو بویوک « قورتولوش و یوکسه لیش حمله سی » نیده تورک کلکه حیاتی ، استقلالنی ، شرفنی اعاده ایدن نجيپ داهیمز . مدیونز و دیلیمزی کندی حقیقی شکلری آلتنده اوقوته جق اولان « یکی تورک حرفلری » درس لرینه باشلار کن هر شیدن اول بو شکران وظیفه سفی ایفا ایتمه مز لازمذر .



يکى حرفلرله

تورکجه اوقوما و يازما درسلى

- بوبون غارنىك معزز ما كيانه -

- ناميز بر نقره -

برنجی درس

صدالی حرفلره دائر

یکی حرفلریمزك جدولی - اشارتلی - آلفابه داخل اولیان شکل - صدالی
 وصداسز حرفلر - بویوك و کوچوك یازی - صدالی حرفلر - تورکجه ده صدالی
 حرفلرک سسلیری - صدالی حرفلرک نوعلری - اوزاتما اشارتی - صدالی
 حرفلرک اسکی یازیمزده کی مقابللری - کسمه و دورمه اشارتی - صدالی حرفلرک
 آل یازیمی شکللیری .

یکی تورک حرفلرینک جدولی شودر :

A	B	C	Ç	D	E	F	G	H
a	b	c	ç	d	e	f	g	h
آ	به	جه	چه	ده	ئه	فه	گه	هه
I	İ	J	K	L	M	N	O	Ö
ı	i	j	k	l	m	n	o	ö
عی	ای	ژه	که	له	مه	نه	او	او
P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y Z
p	r	s	ş	t	u	ü	v	y z
په	ره	سه	شه	ته	اوو	اوو	وه	زه

بو حرفلردن باشقه قبول ایدیلن اشارتلرده شونلردر :

(^)	اوزاتما اشارتی :
(')	کسمه ودورمه اشارتی :
(-)	باغلاما اشارتی :

یکی تورکجه یازی ، اساس اعتباریله بو کوستردیکمز 28 حرف ایله 3 اشارتدن ترکیب ایدر . یالکز g حرفنك خصوصی بر حالی اوله رق قبول ایدیلن برده g شکلی واردر . فقط بو شکل دوغرودن دوغرویه آلفابهیه داخل دکلدرد . « یوموشاق گه » نامی ویریلن بو شکلك وظیفه سنی ایلریده ایضاح ایده جکمز .

یوقاریده شکللرینی کوستردیکمز 28 حرفدن 8 ی « صدالی حرف » ، 20 سی ده « صداسز حرف » در . هر حرفك بر « بویوک یازی » سی ، برده « کویوک یازی » سی واردر . جدولزده مطبعه حرفلرینك بویوک یازیزی برنجی صیرا و کوچوک یازیزی ایکنجی صیرا اوله رق کوسترلش و اوچنجی صیراده حرفلرک اسملری یازلمشدر . بویوک حرفلر ، یالکز جمله باشلارنده و برده انسان و شهر اسملری کی « علملر » ک ابتدا سنده قوللانیلیر .

صدالی حرفلر :

تورکجه ده قوللانیلان صدالی حرفلر شونلردر :

a , o , u , i	قالین صدالی حرفلر :
e , ö , ü , i	اینجه صدالی حرفلر :

صدالی حرف دیمک، آغیزدن چیقارکن باشقه بریاردیم آرامادن کندیلکنندن سس ویره ن حرف دیمکدر.

عربجه ده برکلمه آیریجه براوزاتماموجود اولمادجه کندیلکنندن سس ویره ن حرف قوللانق مقصاد دکدر. بونک ایچون عربی الیفه سنده حقیقی « صدالی حرف » یوقدر. اوزاتما حالنده قوللانیلان « مد حرفلی » ده مستقل حرفلر دکدر. « صداسز حرفلر » دن اوچی بو کی احوالده « مد حرفی » یری طوتارکه اونلرده « ا » و « ی » حرفلریدر. بو حرفلر اساساً « همزه » و « واو » یا « صداسز حرفلرندن باشقه برشی » دکدر.

حالبوکه تورکجه ده — سسلرک پک ایجه و آنجق دقیق آلتلرله تقدیری قابل تحوللری حسابیه قونولقسزین — پک واضح اوله رق سکن صدالی حرفه احتیاج واردر. مثلاً « آلق » کلمه سنده کرک « ل » یی و کرک « م » ایله « ق » یی اوقوتان سس، آغیز تماماً آجیلهرق بوغازدن سربستهجه چیقان بر « آ » سسیدر. « اوت » کلمه سنده « ت »، دوداقلر بر آز بوزوله رک و آلت چکه اتلری دیشلره یاقلا — شدیریلهرق آرقا داماقدن چیقاریلان بر « او » سسیله اوقونور. « صو » کلمه سنده دوداقلر اوکه دوغرو اوزاتیلوب ایجه بوزوله رک بر « اوو » سسی چیقاریلیر. « قیریق » کلمه سنده اوست دوداق یوقارییه خفیفجه قالدهرق داماقدن کلن سس، بر آز صیقیشان دیشلر آراسندن کچیریلیر.

ایشته بو تعریف ایتدی کمز دوت سس، قالین صدالی حرفلره کوستریلیر. $a = A$ حرفی برنجی، $o = O$ حرفی ایکنجی،

$u = U$ حرفی اوچنچى و $i = I$ حرفى ده دوردينچى سسك اشارتيدر .

شيمدى بو عيى سسلرى بر آز دها خفيف اوله رق تلفظ ايدم :
مثلا « الهك » كلمه سنده كى سس ، طيقي « ده اولدينى كى آغيز
سربستجه آچيله رق چيقاريلير ، فقط سس دوغروجه بوغازدن
كله جك يرد داماقدن عكس ايتديريله رك چيقار . « اوز » كلمه سنده كى
سس ، O كى آلت چكه ديشلره ياقلاشديريلار ق و دوداقلر بر آز
بوزوله رك چيقاريلير ؛ فقط آرقا داماقدن كله جكنه بر آز دها اوكدن
كلير . « اوزوم » كلمه سنده كى سسلرده U كى دوداقلر اوكه دوغرو
اوزاتيلار ق و ايجه بوزوله رك تلفظ اولونور . فقط U ده سس
داماقدن كلير كن بونده آرقا ديش ائلى اوزه رندن عكس ايدم .
« ايپ » كلمه سنده كى سس ده ديشلر آراسندن چيقار .

ايشته بو دورت سس ده اولكى دورت قالپن سسلى حرفه تقابل
ايدن دورت اينجه سسلى حرف ايله كوستريلير كه برنجيسى : $e = E$ ،
ايكنجيسى ، : $ö = Ö$ ، اوچونجيسى : $ü = Ü$ ، دوردينچيسى :
 $i = I$ حرفلريدر .

بو حرفلرله يوقا ريده كى مثاللر شويله يازيلير :

Almak Ot Su Kırık

Elek Öz Üzüm ip

شو مثاللردن ده آكلاشيلدينى اوزره سكز صدالى حرف ،

ایکیشر ایکیشر بری دیکرینک قالینی ویا اینجهسی اولق اوزره دورت
زمره یه آریلیر .

a و e کنیش مجرالی دیش صدالیری ، I و i دار مجرالی دیش
صدالیریدر . o و ö کنیش مجرالی ، u و ü ده دار مجرالی دوداق
صدالیریدر .

اوزانما اشارتی :

صدالی حرفلرک اوزرینه قونولان و بونلرک سسلیرینی داها
اوزون اوقوتان شو (^) اشارتنه « اوزانما اشارتی » نامی ویریلیر .
تورکجه ده اساساً « اوزون صدالی حرف » یوقدر . یوقاریده
صاییلان سکز صدالی حرف اصل تورکجه کلهلرک احتیاجلرینه کافیدر .
فقط عرب و عجم لسانلرندن تورکجه یه کچن و حالا قوللانیلان برطاقیم
کلهلر واردرکه بونلرده کی صدالی حرفلر ، داها اوزون بر سس
ویریر . مثلاً ، « علی : ali » و « عالی : âli » کلهلرینی مقایسه
ایده لم : در حال کورولورکه برنجیده a و i سسلیر تورکجه نک کندی
صدالی حرفلریله تلفظ ایدیلدیکی حالده ایکنجیده a ده ، i ده همان
یرقات فضله اوزون سویله نیور .

ایشته عربی و فارسیدن دیلزه کچمش بر طاقم کلهلرده کی بو
اوزون صدالی حرفلری کوسترمک ایچین صداسی اوزاتیلا جق
حرفک اوزرینه بر اوزانما اشارتی ، یعنی « ^ » قویارز .

âlim ، nâfile کلهلرنده a ؛

mesrûr ، darülfünûn کلهلرنده U ؛

têmin ، mêmur کلهلرنده e ،

istîfâ , îman کلمه لرنده i صدالی حرفلری اوزون او قوندیغندن
برر اوزاتما اشارتيله â , û , ê , î شکل لرنده یازیلیر . ö , ü ,
و i حرفلری اوزاتیلماز .

صدالی حرفلرک اسکی یازیمزده کی مقابلدری :

یوقاریده ذکر ایتدیکمز وجهله اسکی یازیمزده عربینک « مـ »
حرفلری « اولان » ا ، و ، ی « ایله بونلره علاوه ایدیلن » ه «
صداسز حرفلری تورکجهده « املا » یعنی « حرکه حرفی » اولارق
قوللائیلیردی . بونلردن « ا » بعضاً a و بعضاًده e صداسی ویریر ،
فضله اولارق باشده « و » و « ی » صدایلیرندن اولده او قونمقسزین
یازیلیردی . « و » هم صداسز « v » سسینی ویریر ، همده ö , ü
« ü » صدایلیرینک یرینی طوتاردی . « ی » کذلک صداسز « y »
سسینی ویردکن باشقا ، i و î صدایلیری مقامنده کچردی . « ه » ده
هم صداسز « h » همده صدالی « e » وظیفه سنی ایفا ایدهردی .
بونلردن باشقا بعض کلمه لرده کی « ع » حرفلری ده تورکلر طرفندن
عربلر کی غیرتلاق یوقاری یه دوغروقالدیریلارق تا بوغازدن چیقاریلان
چاتلاق سسله تلفظ ایدیلدیکی ایچین ا کثرتله بر صدالی حرف
سسینی ویریردی . باشده بولوندیغی زمان هاکی حرکه ایله او قونورسه اونک
صدالی حرفنه تقابل ایدره ، اورتاده بولوندیغی زمان ده یا او قوندیغی صدالی
اوزاتیرویا خود او صدالیدن اول کلن صداسز حرفی متعاقب کوچوک بر
دوراقلامه یی ایجاب ایتدیریردی . « ع » نک اینجه سی اولان « س »
همزه ده عینی وظیفه یی ایفا ایدهردی .

صداسز حرف وظیفه سنی کورمه یین بو حرفلری یالکز تورک

تلفظ و تصوتنه استناد ایدن آلفابه مزه بالطبع آلامازدق . اونك
ایچون یکی یازیمزده بو حرفلرک یرینی ده قسماً صدالی حرفلر ، قسماً ده
« اوزاتما » و « کسمه و دورمه » اشارتلی طوتمقده در .

مثلاً « علی » ده کی « ع » ، « a » ، « عثمان » ده کی « ع » ، « o » ،
« علویت » ده کی « ع » ، « u » ، « عمر » ده کی « ع » ، « o » ، « عرفان » ده کی
« ع » ده « i » ایله کوستریلیر .

شو ایضاحاته نظراً صدالی حرفلرک هر برینک اسکی یازیمزده کی
حقابللری شوتلردر :

A نك مقابللری — « آ » ، « ا » ، « عا » و ارستونده اوقونانه
« ع » سسلریدر . مثلاً adam کله سننده « آ » و « ا » مقابلی ،
aril کله سننده « عا » و arap کله سننده « ع » مقابلیدر .

بو سسلر اوزاتیلدینی حالده a نك اوزرینه ده « اوزاتما اشارتی »
قونور : مثلاً âdil ، âfet ، âlâ کله لرنده اولدینی کی .

O نك مقابللری . — باشده « او » اورتده و صو کده « و »
بورده بو سسله اوقونان « ع » در . مثلاً olmak کله سننده « او » ،
« bol » کله سننده « و » ، و Osman کله سننده « ع » مقابلیدر . بو
صدا عربجه ده همان همان مفقود حکمنده اولدینی جهتله اوزاتما اشارتی
آلماز .

U نك مقابللری . — ینه باشده « او » ، اورتده و صو کده « و »
بورده بو سسله اوقونان « ع » در . uslu کله سننده « او » و « و » ،
ulviyet کله سننده « ع » ، ک مقابلی کورولور . اوزون اوقوندینی

زمان بو صدالی حرفك اوستنده اوزاتما اشارتی قونور . مثلاً
umûr , meûnet , füsûn کله لرنده اولدینی کبی .

I نك مقابلری . — بو صدا یالکز تورکجه یه مخصوصدر . مقابلی ده
باشده « ای » ، اورتاده و صو کده « ی » حرفدن عبارتدر .
sar₁ , k z , kırık , ışık کبی .

بو حرف تورکجه یه مخصوص اولدیغندن اوزاتما اشارتی آماز .

E نك مقابلری . — باشده « ا » ، اورتاده و صو کده « ه » در .
اسکی یازیده بو صدالی حرفك دلالت ایندیکی اینجه اوستون اکثریا
یازمازدی . emel , sevgi , işte , mesnet کله لرنده کی e لر بو
مختلف مقابللری کوستیر .

عربی و فارسی کله لرده e نك اوزاندیغنه تصادف ایدلر .
فقط « ه » لی کله لرده کسمه و دورما اشارتنه حاجت قالمادینی زمانلر
همزه یی اوقوتان e نك اوزرینه اوزاتما اشارتی قونابیلیر . mēkhûl ,
mēmûr , tēmîn کبی .

Ö نك مقابلری . — باشده « او » ، اورتاده و صو کده « و »
برده بو سسله اوقوتان « ع » در . ölüm , söz , ömür کبی .
Ü نك مقابلری . — كذلك باشده « او » ، اورتاده و صو کده
« و » در . üzüm , sürgü , gülüş کبی .

ö و ü حرفلری ده عمومیتله اوزاتما اشارتی آمازلر .

İ نك مقابلری . — باشده « ای » ، اورتاده و صو کده « ی »
برده بو سسله اوقوتان « ع » در . irfan , ilik , iki کبی .

i حرفی اوزون او قوندىنى زمان اوزرنده كى نقطه قالدیريله رق
یرینه بر (^۸) اوزاتما اشارتی قونور : *îmân* ، *îmâl* ، *tatmîn* ،
کله لرنده اولدىنى کبی .

کسمه و دورما اشارتی :

یوقاریده ایضاح اولوندىنى وجهله عربجه کله لرك باشلرنده كى
« ع » لر تماماً - ایجابنه کوره اوزون ویا عادی - صدالی حرفلرله
کوستریلدیکی کبی ، اوزتاده و صو کده كى « ء » و « ع » لرده امکان
اولدجه صدالی حرفلری اوزاتمقله ادا اولونور . آنجاق صداسنز بر
حرفی تعقیب ایدن « ء » و « ع » لر تورك تلفظده او صداسنز
حرفدن صو کرا صدایی بر آن کسوب دورا قلامق شکلنده تکلم
اولوندىنى جهتله بو کبی صدایی کسمك و بر آز دورمق ایجاب ایدن
یرلرده بر (^۹) کسمه و دورما اشارتی قوللانیلیر .

مثلا *Mes'ut* و *Mes'ul* کله لرنده كى s لردن صو کرا بر لحظه
سس کسلیلیر . (^{۱۰}) اشارتی قوللانمادن نونلری - تلفظمه مخالف
اولارق - *Mesut* و *Mesul* او قونمقدن قورتارمق ممکن دکلدیر .
ایشته اونك ایچون بورالرده کسمه و دورما اشارته مراجعت اولونور .
بوندن باشقا آرالری تفریق اولونمازسه باشقا تورلو او قونمالری
تهلککسی موجود اولان حرفلر آراسنده بو اشارت قونور . مثلا
yatak'hâne و *yemek'hâne* کله لرنده K و h آراسنه بو اشارت
قونولیه جق اولورسه - ایلریده کوروله جکی اوزره - بو کله لر
« یاتا کانه » و « یمکانه » شکلنده او قوناییله جکندن بوراده ده - « ع »
و « ء » مقابلی اولمادینى حالده - ینه کسمه و دورما اشارتی قوللانیلیر .

خلاصه كسمة و دورما اشارتی يازیده - موسیقی نوطه سنده
 «اس» ده نیلن اشارت کبی - کوچوک بر سس کسوب دورما
 علامتیدر .

صدالی حرفلرک آل یازیزی شکلری

تویوک یازی *A O U Y* } قالین صدالی حرفلر
 کوچوک یازی *a o u i* }

تویوک یازی *Ê Ô Ü Y* } اینجه صدالی حرفلر
 کوچوک یازی *e ö ü i* }

فأمة . — آل یازیسنده *u* و *1* حرفلری کندیلرینه بکزه یین
m و *n* کبی حرفلرله برله شیر و هر نه صورتله اولورسه اولسون
 بر یا کلیش اوقونوشه سببیت ویرمک احتمالی کورولورسه اوزرلرینه
 «^v» اشارتی قونور .

ایکینجی درس

صداسز حرفلره دائر

صداسز حرفلرک ماهیتی - صداسز حرفلرک مخرجلری - صداسز حرفلردن هر برینک ویردکلی سسلر - صداسز حرفلرک اسکی یازیمزده مقابللری - صداسز حرفلرک آل یازیسی شکللی

صداسز حرفلر تورکجهده اساساً 20 دانهدر. بۇ حرفلک خصوصی بر شکللی اولان و « یوموشاق » دینیلن بۇ شکللی علاوه اولونورسه 21 بالغ اولور. بونلرک مطبعه حرفلریله بوبوک و کوچوک یازیلی برنجی درسمزک باشنده کی جدوله کورولمشدر.

صداسز حرفلر ، اساساً بوس بوتون صداسز دکلدرلر. فرانسز جهده بونلرده consonne دینیرکه مشترکاً صدا ویرن دیمکدر. فی الحقیقه « صداسز » دیدیکمز حرفلردن هر برینک دلالت ایتدیکی بر « سس » و او سسلک چیقدیغی بر مخرج واردر. بو مخرجده یا دوداقلر ، یادیشلر ، یا دیش اُتلی ، یا داما ، یا برونذر. بونلرک هر برینه کوره بو حرفلری قسملره آیریرلر.

دوداق حرف‌های: v , f , b , p

دبسه حرف‌های: j , z , ş , s , d , t

دبسه آتی حرف‌های: ç , c

دامان حرف‌های: y , r , l , h , g , k

برونه حرف‌های: n , m در .

بوندن باشقه صداسز حرف‌های « سوره‌کلی » و « سوره‌کسز »
قسم‌لینه آیریلرلر .

سوره‌کلی حرف‌های: باشنه برصدالی حرف کتیریلهرک تلفظ ایدیلنجه
سسی دوام ایده‌بیان حرف‌لردر که بونلرده f , g , h , j , l , m ,
n , r , s , ş , v , y , z حرف‌لردر .

سوره‌کسز حرف‌های: باشنه برصدالی حرف کتیریلوب تلفظ اولونونجه
سسی دوام ایده‌میوب قاپانان b , p , d , t , c , ç , k , g
حرف‌لردر .

دیگر برنقطه نظر دنده صداسز حرف‌های « سرت » و « یوموشاق »
نام‌لریله تکرار ایکی‌یه آیریلرلر :

سرت حرف‌های: تلفظ ایدیلیرکن قولاق‌لریمزی طیق‌ایاجق
اولورساق باشده‌هیچ برطینلامه وتیترمه براقیان حرف‌لردر . بونلرده
p , t , ç , k , f , s , ş , h حرف‌لردر .

یوموشاق حرف‌های: تلفظ ایدیلیرکن قولاق‌لریمزی طیق‌ایاجق

اولورسەق باش ایچنده بر طینلامه و تیزمه اثری حس ایتدیرن
حرفلردر. بونلرده :

صداسز حرفلردر. $\check{g}$, y , r , l , n , j , z , m , v , g , c , d , b

صداسز حرفلره صداسز دنیلمسەنک سببی ، بونلرک صدالری
آنجا صدالی بر حرف واسطەسیدر اظهار ایدە بیلەلرەدن عبارتدر.
مثلاً ب - b ، حرفی $i , \ddot{u} , \ddot{o} , e , l , u , o , a$ حرفلرەدن
هیچ برینی قوللامادن تلفظه چالیشیرسەق در حال امکانسزانی حس
ایدەرز. b سسنی ویرە بیلەمک ایچون مطلقاً « ba , bu , bo , bi ,
be , bö , bü , bi » سسلرەدن برینی چیقارمق لازمدر .

ایشته بونک ایچوندرکە بو حرفلره صداسز و دها دوغرو تعبیر
ایلە بالواسطە صدالی consonne نامی ویریلیر .

صداسز حرفلرک تلفظلری واسکی یازیمزده مقابلدی :

شیمدی صداسز حرفلردن هر برینک ناصل تلفظ ایدلدیکنی واسکی
یازیمزده هانکی حرفلره تقابل ایلدکلرینی تدقیق ایدەلم :

B . b — بو حرف اسکی یازیمزده (ب) صداسنه معادلدر .
کلمەنک نهایتندە سا کن اوله رق بولونماز . فقط کلمە نهایتندە کی « p » لر
حرکەلندیکی وقت اکثر یا « b » یە منقلب اولور .

« b » نەک تلفظی دوداقلر واسطەسیلەدر . او قونوشی دوداقلر
اولاً قابایوب بعدە آچیلماق و دیل دیش اترینه یا قلاشماق صورتیلە
اولور .

Baba, bol, buz, bıçkı, bel, bölme, bütün, biz

کلمه لری b نك سگیز سسلی حرف ابه او قونوشنه مثالدر .

c . C — «ج» مقابلیدر. کلمه نك نهایتنده سا کن اوله رق بولونماز . فقط نهایتنده کی c لر حرکه لندیکی وقت اکثریتله c به تحول ایدر . c نك تلفظی دیشلر خفیفجه صقیشهرق دیل دیش اتلرینه تماس ایتک صورتیله اولور .

مثالدر : caba, ceviz, aci, cici

ç . Ç — «چ» . معادلدر . «c» نك سرتیدر . دیل اوچی دیش اتلرینه دایه رق ودیشلر قاپه رق چیقاریلان سسدر . کلمه نهایتنده سا کن ایکن حرکه لندیکی زمان بعضاً «c» به تحول ایدر . مثالدر :

çabuk, çorba, çul, bıçkı, çerçeve, çöl, uç, içinde

d . D — «د» مقابلیدر . دیل دیشلرک آرقه سنه یاقلاشه رق کلن سسی کوستیرر . کلمه نهایتنده سا کن اولار ق بولونماز ؛ فقط کلمه نهایتنده کی «t» لر حرکه لندیکی زمان بعضاً «d» به تحول ایدر .

مثالدر : dama, dere, kirdı, dil

f . F — «ف» مقابلیدر . آت دوداق اوست دیشلرک آتنه کتیریلهرک چیقاریلان سسی تمثیل ایدر . «V» نك سرتیدر .

مثالدر : Fatme, fena, fil, fütûr

g . G — قالین سسلی حرفلره او قوندیغی زمان شیمیدیکی «غ» و اینجه سسلی حرفلره او قوندیغی زمان شیمیدیکی (فارسی

دیدیگمز) «گ» سسنى ویریر. برنجى صورتده تلفظى آرقاداماقدن
ایکنجى صورتده اوک داماقدنر. مثاللر :

gaga, gol, gurbet, kirgiz

gelmek, göl, gül, gitti

h . H . — شیمیدیكى «ه، ح، خ» حرفلرینک مجموعنه
مقابلدر. اینجه سسلى حرفلره «ه» و قالین سسلىلره «ح-خ»
سسنى ویریر. آغیز سربستجه آچیق اولمرق داماق آرقاسندن کلن
سسدر. مثاللر :

hasta, hoca, huy, hırsız

hendek , öhhö, hürriyet, his

J . j . — «ژ» سسى ویریر. بو سس تورک لسانده یوقدر.
یالکز تورکجهده قوللانیلان بعض عجم کلهلرنده واردر.
اوروپا لسانندن آلینان زلی کلهلردن بر چوغنده کی زلر دیلزد
c . مبدل اولمشدر. جنرال، جغرافیا،... کبی. مع مافیة ژه نولوژی،
ژورژ... کبی بعض اجنبی کلهلرده بو سس واردر. مثاللر :

Ejder, jâle, nijât, jeoloji

k . K . — قالین سسلى حرفلره «ق»، اینجه سسلى حرفلره
«ك» صداسى ویریر. برنجى حالده داماغك آرقاسندن، ایکنجى
حالده اوکندن تلفظ اولونور. فقط هر ایکی حالده g کبی بوغازك
درینلکندن دکل، آغیز ایچندن سس ویریر. مثاللر :

Kal Kol Kul Kil

Kel Köle Kul Kile

l . l . — شیمدیكى « ل » ه معادلدر . بو حرف ديل داماغه
دوقوندورولهرق چيقان سسى تمثيل ايدهر . تورجه كلمه لرده قالين
سسيلرله قالين « ل » وايجه سسيلرله ايجه « ل » سسى ويرر . فقط
« لازم » كى بعض عربى و فارسى كلمه لرده قالين سسيلرله ده ايجه
« ل » سسى ويردىكى واردر . بونى اكثريا سسى حرفك اوزرنده كى
اوزاتما اشارتندن آكلارز . معافيه اصل اولجوسى شيوه در . مثاللر :

IakIrdI, lâzım, eller, olgun

m . m . — شیمدیكى « م » ك مقابليدر . دوداقلر حركت
ايتديريلهرك برونن كلن بر سسدر .

مثاللر :

marmara, minâre, masal, muhâsip

n . n . — « ن » و « صاغير كف » مقابلنده در . دوغروجه برونن
كلن بر سسدر .

ne, nar, on, burun : مثاللر :

p . p . — « پ » يه معادلدر . « b » نك سرتيدر . دوداق
آچيلارق چيقان نفسدن عبارتدر .

مثاللر :

Para, post, öpuş, ip, kap

R . r . R . — « ر » مقابلیدر . کوچوک دیل تیتیه رکه داماقدن
کلن سسی کوستیر .

مثالر :

Raf, ruyâ, recep, kırık

S . s . S . — « ث ، س ، ص » حرفلرینه تقابل ایدر . تورکجه ده
اساساً عربی « ث » تلفظی یوقدر . بو حرف اینجه سسلیلرله « س »
و قالین سسلیلرله « ص » صداسی ویرر . ایکسی ده دیشله تلفظ
اولونان سسلردر .

مثالر :

sabah, sofra, su, ıssız

sefer, söz, süs sis

Ş . ş . Ş . — « ش » صداسی ویرر . s نک آلت دوداق اوکه
سوق ایله چیقاریلان یوموشاق تلفظیدر .

مثالر :

Şâkir, şu, şeytan, şişe

T . t . T . — « ت » و « ط » مقابلیدر . دیل دیشلر آراسینه
صوقوله رق تلفظ اولونور . کله صوکنده حرکه لندیکی زمان بعضاً
d یه تحول ایدر . قالین سسلیلرله « ط » ، اینجه سسلیلرله « ت »
صداسی ویرر .

مثالر : Tatar, toprak, tutuş, kutu

tekme, ötüş, tütün, tirşe

V . v . — سسز (و) مقابلدر . f نك يوموشاغى صاييلير .
آلت دوداق اوست ديشلر آلتنه كتيريلهرك آغيزاور تاسندن چيقاريلان
صدابي تمثيل ايدەر .

مثاللر : av, vurgu, ev, vergi

Y . y . — سسز « ي » مقابلدر . ديشلر بر آرزىقيشهرق
دوداقلر آيرىلق صورتيله داماقدن تلفظ اولونور .

مثاللر : yaz, yol, yer, yūz, eyi,

Z . z . — « ذ ، ز ، ض ، ظ » مقابلدر . توركجهده عربى
« ذ » تلفظى بوقدر . « ض » بعضاً d كى تلفظ اولونور و او حالده
d ايله يازيلير : kadi — قاضى كى . بعضاًده « ظ » سسى ويرير :
« فضيلت » كى . z حرفى اينجه سسلييله « ز » ، قالين سسلييله
« ظ » سسنة دلالت ايدەر .

مثاللر : zar, zor, zurna, kız

reze, göz, güz, sessiz

صداستز حرفلرك ال يازيسي شكلاري :

صداستز حرفلرك ال يازيسي بويوك و كوچوك شكلاري شونلردر:

B C C D F G H J

b c c d f g h j

K L M N P

k l m n p

R S S T V Y Z

r s s t v y z

اوچنجی درس

K و G حرفلرینک خصوصیتلری

gh ، kh و گ استعماللری

یکی الفبہ نك اك زياده دقتہ محتاج اولان قسمی k و g حرفلرینک استعمالنه عائددر . چونكه بو حرفلر مستقلأ قوللانیلدقلری كبی kh و gh مرکب شكلارنده و اشارتلی گ صورتندهده استعمال اولونمقدهدر .

بو مسئلهنی ایجه ایضاح ایچون اولا شو مثالره باقیکنز :

kat	kol	kul	kil
kel	köle	kül	kile

شو مثالر واضحأ کوستریبور که k حرفی قالبع صدالی حرفلره برلکده بولوندقه «ق» ، اینجه صدالی حرفلره برلکده بولوندقه «ك» سسفی ویریور .

تورکجه کلمه لرده بوقاعده هیچ استثناسز اولارق جریان ایله مکدهدر . فرانسز جهده q حرفی موجود اولدینی حالده «ق» و «ك» ایچین آیری آیری برر حرف آلماناسنه سببده بودر .

اگر لسانمزدۀ عربی و فارسیدن آئینا بعض کلمه‌لر بولونماسه‌یدی
 k نك استعمالندۀ هیچ بر مشكله راست کلمه جك ، ناصل «ت» و «ط»
 مقابلی اولارق ایکی تورلو t آرامیورساق اوله‌جه «ق» و «ك»
 قارشی ایکی حرفده آرامیه‌جق ایدك .

فقط عربجه‌دن کلمه بر طاقم کلمه‌لر واردرکه بونلرده قاعده‌نك
 عکسنه راست کلیورز :

مثلا «کاظم» ، کامل ، کاشف ، ذکا .. ، کی کلمه‌لرده a قالین
 صدالی حرفله k نك «ك» سسی ویردیکنی کوروپورز . بونلری
 kâzim و zekâ دییه یازارساق «کاظم» و «زه‌قا» اوقونمالری
 لازم کلیر .

کذلک «حقیقی» ، تدقیق .. ، کی کلمه‌لرده اینجه صدالی i ایله
 k نك «ق» سسی ویردیکنی کوروپورز . بونلری ده Hakîkî
 و tetkîk یازساق «حاکیکی» و «تدکیک» اوقومق لازم کله جك .
 ایشته بواسطتالری ضبط‌ایچین بر شکل آرائمق لزومی کورولمشدر .
 بو شکلده شودر :

قاعدهٔ عمومیۀ اولارده k حرفی a, o, u, i صدالی حرفلرله «و»
 صداسنی ویریر . اگر بو صدایلرله برابر «ك» کی اوقونمسی لازم
 کلیورسه kh شکلنده یازیلیر .

کذلک قاعدهٔ عمومیۀ اولارده k حرفی e, ö, ü, i صدایلرله «ک»
 اوقونور . بو صدایلرله «ی» اوقونمسی ایجاب ایدرسه یه kh شکلنده
 یازیلیر .

شو ايضاحاتدن آ كلاشيلير كه k حرفي تور كچه نك آهنگ قاعده سنه .
موافق بوتون كلمه لرده هم « ق » و هم « ك » يري طوتمقده در .
بو قاعده يه مخالف اولاروق « ك » ويا « ق » اوقونوشلارنده k نك يانسه
ر h قونولور .

ايشته بو سبيله يوقايرده ذ كر ايتديكمز مثاللري شويله يازارز :

khâzim, khâmil, khâşif, zekhâ
hakhîkhî, tetkhîkh



k حقهده ويرديكمز بو ايضاحاتي عينا g حقهدهده تكرارلامق لازم
كلير . چونكه g حرفي ده تور كچه كلمه لرده دائما قالين صدالي حرفلره
برلكده « غ » وايجه صدالي حرفلره برلكده (فارسي ديديكمز)
« گ » سسني ويرر .

Caga, gol, gurûr, kirgiz

كلمه لرنده كي g لر هب « غ » سسيله ،

Cece, göç, güç, girmek

كلمه لرنده كي g لرده هب (فارسي) « گ » سسيله تلفظ اولونيور .
فقط ده اولديني كي بو g حرفنك استعمالندهده عربي وفارسيدن
متولد بعض استثنال واردر . واقعا بونلر k ده اولديني قادار چوق
دكلدر . مع مافيه ينه موجوددر .

مثلا « كاوه » اسمني ويا « كاوور » كلمه سني ساده جه ga ايله يازسه ق
« غاوه » و « غاوور » اوقونه جقدر . كذلك « ترغيب » كلمه سني
يالكلر g ايله يازارسه ق « تركيب » كني اوقونماسنه مانع اولامايز .

ایشته بو استشاری ضبط ایچون قالین صدالی مرفندله برلکده
 «گ» ویا ایجه صدالی مرفندله برلکده «غ» سی ویده g نك
 اوکنه بر h قویمه اساسی قبول اولونمشدر .

بو قاعدهیه توفیقاً یوقاریده ذکر ایتدیکمز مثاللری شویله یازارز:

ghêve, ghavur, terghîp

دیمك اولویورکه :

1. — هر زده k و g حرفلری a ، o ، u و i صدایلریله
 برلکده کورورسهك «ق» و «غ» کی اوقویه جغز .

2. — هر زده k و g حرفلری e ، ö ، ü و i صدایلریله
 برلکده کورورسهك «ك» و «گ» کی اوقویه جغز .

3. — هر نه وقت a ، o ، u و i سسلیریله اوقونان kh و gh
 راست کلیرسهك «ك» و «گ» کی اوقویه جغز .

4. — هر نه وقت e ، ö ، ü و i سسلیریله اوقونان kh و gh
 تصادف ایدرسهك «ق» و «غ» کی اوقویه جغز .

ایشته او قادار ترددی موجب اولان kh و gh شکللرینك ماهیتی
 یوندن عبارتدر . خلاصه اولارق دینله بیلیرکه :

k و g بو مرفندك قاعدهیه موافق تلفظلرینه ، kh و gh ده
 قاعدهیه مغایر تلفظلرینه اشارتدر .

k و g حرفلرینه عائدایکینجی بر خصوصیتده ی شکلله کوستریلن
 یوموشاق «که» صداسندن تولد ایدر .

تورکجه ده - ا کثرياً تک هجايلره منحصر بعض استثنائره - عمومی
 بر قاعده اوله رق کلمه صوکنده کی سرت سوره کنز حرفله [یعنی p ،
 t ، ç ، k حرفلری] حرکه لندکلی زمان معادللری اولان یوموشاق
 سوره کنز حرفله [یعنی b ، d ، c ، ğ] حرفلرینه منقلب اولورلر. مثلاً
 çorap کلمه سی çorabı ، kanat کلمه سی kanadı ، ağaç کلمه سی
 kemik کلمه سی kemiği ، kapak کلمه سی kapağı اولور .
 صوک ایکی مثالده کی g لره دقت ایدیکز : بونلرک آغیزده تلفظی
 مثلا gerek و gaga کلمه لرنده کی « گه » و « غ » سسلرینه بکزه مزه .
 بونلر غایت یوموشاق ، عادتاً برنجی مثالده y حرفه ، ایکنجی
 مثالده ده « غ » نک ، فرانسلرک r حرفه و یردکلی ، « یاریم دیلای سویله نیش »
 شکله بکزه ر بر تلفظه سویله نیرلر .

ایشته کرک k دن مبدل اولارق و کرک دوغرودن دوغرویه بویله
 یوموشاق بر تلفظه سویله ن g لر ایچون شو اشارتلی ğ شکلی قبول
 اولونمشدر . کرک geldiği, olduğu, ekmeği, kalpağı ، k دن
 مبدل ğ لی کلمه لرده و کرک eğe, iğne, doğru, ağır کبی دوغرودن
 دوغرویه بو تلفظه مالک ğ سسنی حاوی کلمه لرده بو اشارتلی ğ
 قوللانیلمقده در .

املا مزك يكي دستورى

يكي حرفك قبيله تعقيب ايديلن اك باشلى غايه هر كلمه نك
 « تور كچه نك اوز مالى كې » لسانك كندى قاعده لرینه اويدورولسى
 و - اساس اتخاذا ايديلن معين بر شيوه يه كوره - ناصل تلفظ
 اولونيورسه اويله يازلمسيدر .

بو دستورك نتيجه سى اولارق يكي غرامه رده عربى و فارسيدن
 آلمه كلمه لره مخصوص عربى و فارسى قاعده لرینه ير براقيلماق و عرب
 و عجم كلمه لرى ده - اشتقاق لرینه باقيلميه رق - آرامزده سويله نديكى
 كې مستقل برر كلمه حالنده يازلق لازم كلير . بويله جه هر تورك
 چوجوغى لساننده مستعمل اولان هر هانكى بر كلمه يي ايلك كوردىكى
 زمان سويله نديكى كې اوقويايله جك ، ايلك ايشيتديكى زمان دويدىغى
 كې يازايله جك و « يكي لغت » ه باقارق معناسنى او كره نه بيله جكدرد .
 بناء عليه يكي املا نك قاعده لرى « تور كچه تلفظ صوتياتى » دائره سنده
 تعيين ايدملك و ماضيدن موروث عربى ، فارسى تقليدى قاعده لر
 ذهمنزدن بالكلية سيلنمك لازمدر . هنوز « آهنگ » قاعده سه نه
 اويماش عربى و فارسى كلمه لر - ألما ، كيراز و امثال مستثنائى كې -

استئنا اولارق تلىق ايديله جك ولسانك مستقبل تكاملى ده بومستئنا لى
يا بوسبوتون تورجكه له شديره رك « آهنگ » ه اويدورمق وياخود ياواش
ياواش آتوب يرلرینه تورجكه مقابللر كئيرمك غايه سنه توجه ايله يه جكدرد.
عمومى ماهيتده اولارق ذكر ايتديكمز شو مطالعه لرى تطبيق
ايدىلم :

تورجكه ده كله لك نهايته كن سوره كى مرفله دائما سرت اولارق
تلفظ اولونور . بناءً عليه تورجكه ده هيچ بر كله نك صوك حرفى -
ساكن بولوندينى حاليه - g , c , d , b اولاماز ؛ بولرك يرينى
çorap, kanat, ağaç, kemik, kapak . حرفلى طوتار . k , ç , t , p
كبى .

تورجكه كله لرده جارى اولان بو قاعده يى شيمدى يه قدر عربى
وفارسيدن آلدیغمز كله لره تطبيق ايتمه مشدك ؛ بوكون ایدیورز .
بناءً عليه « عذاب ، سبب ، رجب ، احمد ، عناد ، فؤاد ، احتیاج ،
رواج ، ابتهاج » كبى كله لرى ده بوندن صوكر ا azap, sebep , rcep
iptihâç , revaç , ihtiyaç , ahmet , inat , fuat
شکللرنده . يازاجىز . صوكلرده بولونان بو سرت مرفله حرکه لندكلرى زمان ،
تورجكه كله لرده ده قسماً واقع اولدينى اوزره معادلى اولان بوموتاه مرفله
تبدل ايدىلر .

çorabı , sebebi , kanadı , inadı , ağacı , iptihâcı ..
كبى .

كذلك تورجكه ده سرت مرفله ده [يعنى t , ş , s , p , k , h , f , ç

حرفلرندن [صو کرا کلن لاحقہ لک ابتدا لرنده کی d لر t یه ، c لر
 ۛ یه ، g لر k یه تبدل ایدہ لر . مثلا at کلمہ سی سرت t حرفلہ
 نہایتلہ ندیکی ایچین « بو آتذر » عبارہ سی Bu at-tır ، « او پک ای
 بر آتدی » جملہ سی O pek eyi bir at-tı ، « آتچی » صفتی
 atçı ، « آتی » اسم آلتی atkı اولارق سویلرز . حالبوکہ بو
 « tir ، ti ، ۛ ، ki » لاحقہ لری بوموشان حرفلرده [یعنی
 g ، v ، m ، n ، j ، l ، r ، y و ڭ حرفلرندن] و سلیلرده
 ' صو کرا کلر سہ « eyi-dir ، atladı ، balcı ، sargı » کلمہ لرنده
 کورولدیکی وجهله « dir ، di ، ci ، gi » شکنده یازیلر و اوقونور .
 املامزه تصوت و تلفظ اساس اولونجه بالطبع - کرک لاحقہ لرنده
 و کرک etti و şuphesiz کبی اصل کلمہ لرنده t ، p ، k ، ۛ تلفظ
 ایتدی کمز حرفلری تلفظ ایتدی کمز کبی یازما من ایجاب ایدہر .

لاحقہ لک آریلر یفی و باغمونر یفی مالل

هانکی لاحقہ لک آری و هانکیلرینک بیتیشیک ویا (-) اشارتیلہ
 باغلی اولارق یازیلہ جفی خصوصنده قبول ایدیلن قاعدہ لره نظر آ،
 کلمہ یه التحاق ایدن لاحقہ لک بیتیشیک یازلمسی اصلدر . یالکز بوس
 بوتون آری ویا (-) اشارتیلہ مربوط اولارق یازیلہ جق اولانلر تعین
 ایدلشدر .

بوس بوتونہ آری یازیلہ للاحقہ ل

استفهام لاحقہ سی اولان (mi) ، ربط لاحقہ سی اولان (ki) ،

« دخی » معنای عطف لاحقہ سی اولان (da) اداتلریله (ise, ile)
کبی مستقل لاحقہ لردر .

I . استفهام لاحقہ سنه مثال :

Ben mi geldim, o mu geldi ?
yaz mı daha iyi-dir, güz mü ?

II . ربط لاحقہ سنه مثال :

Bir evde ki âile efrâdı birbirini sevmez , orada
râhata imkhan yok-tur ‘

III . عطف لاحقہ سنه مثال :

Türkler Rumelide de Anadoluda da dâimâ adalet-le
hareket etmiş-lerdir.

IV . مستقل لاحقہ لره مثال :

Bu mes’elede sizin ile benim aramızda ihtilâfa
imkhân yok iken ne için böyle davranıyor-sunuz? Mak-
sadınız mücâdele ise ben bundan korkmam .

V . فعل معنای ویره ن لاحقہ لره مثال :

Şu gördüğün adamın vakti-yle şecâatta emsâli
nâdir imiş, onun birâderi de pek cesâretli idi ama şimdi
ihtiyar oldu.

باغومه اشارتید ربط اولونانه لاحقہ لره :

مکان افاده ایدن « ki » ، « کبی » اولارق « معنایینه حال
لاحقہ سی اولان « ce » و « çe » ، باشلرنده کی « i » حذف اولونارق

کلمه به التصاق ایتمش اولان « ken ، çin ، se ، le » ادا تلی، فعللرده
اوچنچی مفرد شخصه علاوه ایدیلن شخص و مرکب فعل لاحقله
و فعل مناسبه قولانیلان « miş ، di ، dir » کلمه لری (-) اشارتیه
ربط اولونور .

یالکیز تصریفلرده اوچنچی مفرد شخصه علاوه ایدیله جک شخص
لاحقه سی تک بر حرفدن عبارت ایسه (-) به حاجت یوقدر .

امر صیغه سی مستقنا اوله رق (-) سز یازیلیر .

مرکب فعللرده (-) تک تعددی جائز دکلدر . بناء علیه مرکب
فعل لاحق سی (-) ایله باغلاندقن صو کرا اوکا التحاق ایدن شخص
لاحقه سی آریجه (-) آماز .

I لاحقله مثاللر :

Evde-ki adamı tanır mı-sınız

Bu işi mert-çe aramızda hal e-de-lim.

Sizin-le bunu konuşur-ken o aramıza karışır-sa Allah
hakki- yçin iş fenaya varır.

II . فعل مناسبه کلن لاحقله مثال :

Veli efendi cömert-tir.

Ali efendi cesur-muş: kardeşi-de cesur-du ama
ihtiyarladı.

III . فعل لاحقله مثال :

olur-um	olur-sun	olur
olur-uz	olur-sunuz	olur-lar (1)

[1] اسم ، صفت و ضمیرله علاوه ایدیلن جمع لاحق سی (lar ، ler)

کلمه به دوغرودن دوغروبه بیتیشیر . یالکیز فعللرده بو لاحقله شخصه ده دلالت
ایتدیکی ایچین (-) ایله ربط اولونور .

§ oldum	oldun	oldu		
olduk	oldu-nuz	oldu-lar		
§ ol	olun	olunuz	olsun	olsunlar
§ olmuş-tüm	olmuş-tun	olmuş-tu		
olmuş-tuk	olmuş-tunuz	olmuş-tular.		

ترکیب کلمه اموسی

هنوز لسانمزدہ قوللانیلان عربی و فارسی ترکیب کلمه عربی ترکیب کلمه آرز و عمومیتله « قلیشه » حالی آلمش اولدیغندن یکپاره اولاراق مرکب کلمه حالنده یازیلیر . فارسی اضافت و توصیف ترکیب کلمه اسره ایلم کلمه (-) ایله ربط اولونور و ایکنجی کلمه سربست یازیلیر .

مثاللر :

Dârûlfunûn, Nighâh-i âşıkâne, Şiddet-i teessûr..

مرکب کلمه لک اموسی

تورکجه ده مرکب کلمه لر ، ایکی ویا داها زیاده کلمه دن متشکلدر . فقط او ایکی ویا داها زیاده کلمه دن هر برینک دلالت ایتدکلری معنالر مرکب کلمه نك معناسنی تشکیل ایتمز . مرکب کلمه نك کندنی باشنه مستقل بر معناسی واردر .

بو کلهلردن اسم خاص اولانلر ، ترکیب ایتدکلری ایکی کله
آراسنه کوچوک بر (-) ایله یازیلیر :

çan-kaya, Ak-deniz, Kara-deniz ...

دیگر مرکب کلهلر یکپاره اولارق یازیلیر :

Ağaçkakan, Altıpatlar, Yemek'hâne, Yatak'hâne [1]

[1] بو ایکی کلهده (') کسمه و دورما اشارتی (ء) و (ع)
یرینه دکل ، kh نک خصوصی تلفظنه مانع اولوق اوزره مستقلاً قونولشدیر .

بشېمی درس

کله لړک تشکيلي و تصريفلر

تورکجه ده لاحقهلر ايکي بويوک وظيفه ايفا ايدەر : برنجيسي کلمه تشکيلي ، ايکنجيسي ده تصريف در .

1. — کله تشکيلنه يارايان لاحقهلر ، اسمدن صفت ويا فعل يانمغه ، يا خود اسمک ويا صفتک معناسني تعديله ، صفتدن اسم ويا فعل ، فعلدن صفت ويا اسم چيقارمغه ... خادم اولور . تورکجه شکلياتنک اک زنکين وارلني بو قيل لاحقهلرده در .

مع التأسف شيمدي يه قادر عرب شکلياتنه فضله باغلانان ديلزده بو لاحقهلري استعماله جدی بررغبث کوستريله مشدی . يکی حرفلر يمزدن صو کرا عرب اشتقاقلری بالکليه حکمدن دوشديکی جهته ايلريده بو اشتقاق و تعديل لاحقهلری لسانمزی زنکينه شديرمک ، بر اصلدن بر چوق مشتقلر چيقارمق و احتياجه کوره يکی يکی کلمهلر وجوده کتيرمک خصوصلرنده بويوک و قيمتلی بر رول اويناياچقلردر .

مثلا ، قلم آچايه يارايان و فرانسه زجه دن آينسارق بزده ده Taille-crayon دنيلن آلتله پک اعلا « قلم آچقيسي » ديه بيليرز . اسکیدن آينايه « کوز کو : gözgü » دنيلديکی کبی .

بو نوع لاحقہ لړك استعمالی حال حاضرده ا کثراً سماعیدر .
فقط تورجکده کورولن و امثاله هیسچ بر لسانده تصادف ایدیه مهین
شکلی انتظام و مکملیته نظراً ایلریده تدقیقات یابیلدجه برچوقلرینک
قیاسی شکله استعمال ایدیه جکی قویاً مأمولدر .

2. — تصریفه یارایان لاحقہ لر . اسم، صفت و ضمیر لړك اضافه
و مفعولیت حاللرینی ، اضافی ضمیر لړله تصریفی و فعل تصریفلرینی
تأمینہ یارار. مثلاً ev کلمه سی evin, evden, evde, eve, evi
شکلر آملقه «حال تصریفی» ؛ eviniz, evimiz, evi, evin, evim
evleri شکللرینی آلارقدہ «اضافه تصریفی» یابیلمش اولور .
عینی کلمه دن — ایکی لاحقہ علاوه سیله — بر فعل یابیلر: evlenmek .

بو کلمه ده «جوهر»، «ینه ev در . بوکا اشتقاق لاحقہ لرندن
len و mek علاوه ایدیه لړك فعل و مصدر معناسی ویرلشدر .

تصریف صیغه لرینک تشکیل

فعل تصریفلرینی کورمش اولمق ایچون ، شیمدی بو مصدردن
مختلف صیغه لر چیقارالم :

1) evlenmek ایشنی زمانی معین اولمیه رق دائماً یابدیغمزی
افاده ایچون مصدر لاحقہ سنی بر طرف ایدیه لړك r لاحقہ سی علاوه
ایدیه رز . بو لاحقہ یی ربط ایدهن صدالی حرف «سماعی» در .
بو مصدرده i کلیر : evlenir ماده سی تشکیل ایدهر . بوماده یی
شخصلره تصریف ایدهم :

evlenir-im
evlenir-iz

evlenir-sin
evlenir-siniz

evlenir
evlenir-ler

(2) عینی ایشی شیمدیکی زمانده یامقده بولوندیغمیزی آ کلاتمق ایسترسهك - مستثنا اولارق ۵ کینیش صائیله اوقونان و آهنگه تابع اولیان - yor لاحقهسی قوللانیرز . بو لاحقهك رابطه حرکهسی آهنگه کوره u , ü , i , ı اولور . حتی اکر فعل مادهسی - منفی صیغه لرده اولدیغی کی - کینیش صائیله بیتیورسه بو کینیش صائت دار صائته منقلب اولور . evlenme اصلندن evlenmiyor کی .

evlen مادهسی yor لاحقهسیله برله شنبجه شوتصریف تولدایدەر :

evleniyor-um
evleniyor-uz

evleniyor-sun
evleniyor-sunuz

evleniyor
evleniyor-lar

(3) ینه بو ایشی وقتیله یامیش اولدیغمیزی آ کلاتمق ایسترسهك او زمان ایکی لاحقه اوکنده بولونورز : di لاحقهسی ، miş لاحقهسی : evlendi و evlenmiş کی .

بونلردن برنجیسی برنجی ، ایکنجی و دردنجی صیغه لرنده تك حرفلی شخص لاحقهسی آلدیغی ایچون (-) قوللانمغه حاجت یوقدر .

evlendim

evlendin

evlendi

evlendik

evlendi-niz

evlendi-ler

evlenmiş-im

evlenmiş-sin

evlenmiş

evlenmiş-iz

evlenmiş-siniz

evlenmiş-ler

(4) عینی ایشی ایلریده یاباجغمیزی آ کلاتمق ایسته دیکمز حالدہ

بر cek لاحقهسی علاوه اولونور : evlenecek .

بو لاحقهك صوڪ حرفی سرت اولدیغندن حرکه لندیکی زمان

بالطبع یوموشایه رق ڄ یه مبدل اولور .

ایشته تصریفی :

evleneceğ-im	evlenecek-sin	evlenecek
evleneceğ-iz	evlenecek-siniz	evlenecek-ler

اصل تصریف زمانلری بو درت صیغه دن عبارتدر . بونلره امر ،
تمنی ، التزام و وجوب صیغه لری علاوه اولونور :

امر صیغه سی مستثنا اولارق (-) آماز :

evlen	evlenin	evleniniz	evlensin	evlensinler
-------	---------	-----------	----------	-------------

تمنی صیغه سی کنیش صدالی (se) لاحقه سیله کچمش زمان
صیغه سنک برنجی نوعی کبی تصریف اولونور :

evlensem	evlensen	evlense
evlensek	evlense-niz	evlense-ler

التزام صیغه سی کنیش صدالی بر (e) لاحقه سیله تصریف
اولونور :

evlene-yim	evlene-sin	evlene
evlene-lim	evlene-siniz	evlene-ler

و وجوب صیغه سی ایلک هجاسی کنیش وایکسجی هجاسی دار صدالی
بر meli لاحقه سیله تصریف اولونور :

evlenmeli-yim	evlenmeli-sin	evlenmeli
evlenmeli-yiz	evlenmeli-siniz	evlenmeli-ler

مرکب صیغه لره کلنجه ، بونلردن yazmak, bilmek, vermek
durmak. کیی فعللرک التحاقیله یاپیلانلر مستقل بررفععد اولونور.
لاحقه لر یله یاپیلان حکایه ، روایت ، شرطیه صیغه لرینه ise, imiş, idi

کلنجه ، بونلرده ده مرکب فعل وشخص لاحقه لری (-) اشارتنک
اوتنه طرفه کچر :

evlenmiş-tim. evleniyor-muşum. evlenecek-sen...

کی

بو تصریف لری دها ای کوسترمک اوزره زیرده کی تصریف
جدوللرینه باقیکنز .

1. — اسملرک مختلف حالرینه نظراً تصریف لرینه عائد جدول

اسم مجرد	دار صریح مفعول به	کنیش صریح مفعول الیه	غیر صریح مفعول مفعول ذیه	غیر صریح مفعول مفعول عنه	مضاف الیه	مضاف
ev	evi	eve	evde	evden	evin	evi
kap	kabi	kaba	kapta	kaptan	kabin	kabi
kuzu	kuzuyu	kuzuya	kuzuda	kuzudan	kuzunun	kuzusu
göz	gözü	göze	gözde	gözden	gözün	gözü

2. — اسملرک اضافت ضمیر لویه بر لکده تصریف لرینه عائد جدول:

اسم	برنجی شخص	ایکنجی شخص	اوینجی شخص	کمیت
ev	evim	evin	evi	مفرد
	evimiz	eviniz	evleri	جمع
at	adım	adın	adı	مفرد
	adımız	adınız	atları	جمع
su	suyum	suyun	suyu	مفرد
	suyumuz	suyunuz	suları	جمع

3. — جوهری فعلک اسم و صفتلره تصریفنه عائد جدول :-

اسکی عرب سیدسته می غرامه لرلده « نسی ضمیر » و « فعلی ضمیر » اسملرینی آلان ، قومیدسیونک بو دفعه کی غرامه رنده « اسمی شخص لاحقہ سی » دیه یاد ایدیلن بعض صیغہ لر واردر که اسم و صفتلره لاحق اولدینی حالده دوغرودن دوغرویہ « وقوع » ، یعنی فعل معناسی ویریرلر . بونلرک — اورخون آیده لرنده « ارمک » شکنده تصادف ایدیلن — قدیم و جوهری بر فعلک تصریفی بقیہ سی اولدینی قویاً مظلوندر . « ایمک » فعلی دینیلن بو فعلک الیوم المزدہ شور تصریفلری واردر :

مضارع :

im sin dir iz siniz dirler

شہودی ماضی :

idim idin idi idik idiniz idiler

نقی ماضی :

imiş-im imiş-sin imiş imiş-iz imiş-siniz imiş-ler

منی :

isem isen ise isek ise-niz ise-ler

بو فعلک حال ، استقبال ، التزام ، وجوب و امر صیغہ لری یوقدره . مضارعک اوچنجی شخصی حقیقته (dir) اولمقدن زیاده لاحقہ سیر اولمق لازمدر . dir ک باشقه بر فعلدن مشتق ایکن مؤحراً دیگر تصریفلری استعمالدن ساقط اولماسی ملحوظدر .

نه اسم ویریلیرسه ویریلیرسن ، یوقاریده صایدیغمز دوت صیغه دن
برنجیسی اسم و صفتلره لاحق اوله رق « حکم » معناسی ویرر . دیگر
لوج صیغه ده مرکب زمانلری (حکایه ، روایت ، شرطیه) تشکیله
خدمت ایدر . بو اعتبار ایله فعل تصریفلرینک ده روحی بو جوهری
تصریفه مربوط دیمکدر .

مورهری فعل مضارع صیغه ننگ بر اسم تصریفی

çocuğ-um	çocuk-sun	çocuk-tur
çocuğ-uz	çocuk-sunuz	çocuk-turlar

مورهری فعل مضارع صیغه ننگ بر صفت تصریفی

çalışkan-ım	çalışkan-sın	çalışkan-dır
çalışkan-ız	çalışkan-sınız	çalışkan-dırlar

دقته شایاندر که باشقه فعللرک تصریفلرنده — یالکزشهودی ماضی
تمنی و امر صیغه لری مستثنا اوله رق — فعله لاحق اولان شخص
لاحقه لری ده ینه بو جوهری فعلاک مضارع صیغه سندن عبارتدر .

مورهری فعل مضارع صیغه ننگ دیگر بر فعل اید تصریفی

gelir-im	gelir-sin	gelir
gelir-iz	gelir-siniz	gelir-ler

« سه و مک ، فعلنک تصریف نابلولری »

“ Sevmek ” fîlinin tasrif Tabloları

شخصه	مضارع : Müzâri	حال : Hâl
I	sever-im	seviyor-um
II	sever-sin	seviyor-sun
III	sever	seviyor
I	sever-iz	seviyor-uz
II	sever-siniz	seviyer-sunuz
III	sever-ler	seviyor-lar

استقبال Istikhbal	شهودی ماضی : şuhûdî mâzi	نقلی ماضی : naklî mâzi
seveceğ-im	sevdim	sevmiş-im
sevecek-sin	sevdi	sevmiş-sin
sevecek	sevdi	sevmiş
seveceğ-iz	sevдик	sevmiş-iz
sevecek-siniz	sevdi-niz	sevmiş-siniz
sevecek-ler	sevdi-ler	sevmiş-ler

شخصلر Emir sıygası	وجوبی صیغه سی : Vücûbî sıygası	
I		sevmeli-yim
II	sev	sevmeli-sin
III	sevsin	sevmeli
I		sevmeli-yiz
II	sevin, seviniz	sevmeli-siniz
III	sevsinler	sevmeli-ler
الترامی صیغه سی İltizâmî sıygası	تمنی صیغه سی Temennî sıygası	تصریف اولونماز صیغه لر Tasrif olunmaz sıygalar
seve-yim	sevsem	sevip
seve-sin	sevsen	severek
seve	sevse	seveli
seve-lim	sevsek	sevelidenberi
seve-siniz	sevse-niz	sevdikçe
seve-ler	sevse-ler	sevince

مطابق صیغہ لری

شخص	müzâriin hikhâyesi	hâlin hikhâyesi
I	sever-dim	seviyor-dum
II	sever-din	seviyor-dun
III	sever-di	seviyor-du
I	sever-dik	seviyor-duğ
II	sever-diniz	seviyor-dunuz
III	sever-diler (-lerdi)	seviyor-dular(-lardı)
istikhbâlin hikhâyesi		şuhûdî mâzînin hikhâyesi
sevecek-tim		sevdi-ydim = sevdim-di
sevecek-tin		sevdi-ydin = sevdin-di
sevecek-ti		sevdi-ydi = sevdi-ydi
sevecek-tik		sevdi-ydik = sevdik-ti
sevecek-tiniz		sevdi-ydiniz = sevdi-nizdi
sevecek-tiler (-lerdi)		sevdi-ydiler = sevdi-lerdi

	naklî mâzînin hikhâyesi	vücûbînin hikhâyesi
I	sevmiş-tim	sevmeli-ydim
II	sevmiş-tin	sevmeli-ydin
III	sevmiş-ti	sevmeli-ydi
I	sevmiş-tik	sevmeli-ydik
II	sevmiş-tiniz	sevmeli-ydiniz
III	sevmiş-tiler (-lerdi)	sevmeli-ydiler(-lerdi)
iltizâmînin hikhâyesi		temennînin hikhâyesi
seve-ydim		sevse-ydim
seve-ydin		sevse-ydin
seve-ydi		sevse-ydi
seve-ydik		sevse-ydik
seve-ydiniz		sevse-ydiniz
seve-ydiler		sevse-ydiler [-lerdi]

روایت صیغہ لری

Müzâriin rivâyeti	ʾâlin rivâyeti
sever-mişim	seviyor-muşum
sever-mişsin	seviyor-muşsun
sever-miş	seviyor-muş
sever-mişiz	seviyor-muşuz
sever-mişsiniz	seviyor-muşsunuz
sever-mişler (—lermiş)	seviyor-muşlar (—larmış)
Istikbâlin rivâyeti	Naklî mâzînin rivâyeti
sevecek-mişim	seviniş-mişim
sevecek-mişsin	sevmiş-mişsin
sevecek-miş	sevmiş-miş
sevecek-mişiz	sevmiş-mişiz
sevecek-mişsiniz	sevmiş-mişsiniz
sevecek-mişler (—lermiş)	sevmiş-mişler (—lermiş)

İltizâmînin rivâyeti	Vucûbînin rivâyeti
seve-ymişim seve-ymişsin sevey-miş seve-ymişiz seve-ymişsiniz seve-ymişler	sevmeli-ymişim sevmeli-ymişsin sevmeli-ymiş sevmeli-ymişiz sevmeli-ymişsiniz sevmeli-ymişler(—lermiş)
Temennînin rivâyeti	
sevse-yemişim sevse-yemişsin sevse-yemiş sevse-yemişiz sevse-yemişsiniz sevse-yemişler	فأمره . التراميك رواتى : seve-yimmiş... وتعينك رواتى : sevsem-miş... صورتلر ندهده تصريف اولونور .

شرطیه صیغه‌سی

شخص‌ها	müzâriin şartı
I	sever-sem
II	sever-sen
III	sever-se
	sever-sek
II	sever-seniz
III	sever-seler (-lerse)
Hâlin şartı	Istikhbâlin şartı
seviyor-sam	sevecek-sem
seviyor-san	sevecek-sen
seviyor-sa	sevecek-se
seviyor-sak	sevecek-sek
seviyor-saniz	sevecek-seniz
seviyor-saler(-larsa)	sevecek-seler(-lerse)

شخصلہ	şuhûdi mâzînin şartı
I	sevdi-ysem = sevdim-se
II	sevdi-ysen = sevdin-se
III	sevdi-yse = sevdi-yse
I	sevdi-ysek = sevdik-se
II	sevdi-yseniz = sevdi-nizse
III	sevdi-yseler = sevdi-lerse
Naklî mâzînin şartı	Vücûbinin şartı
sevmiş-sem	sevmeli-ysem
sevmiş-sen	sevmeli-ysen
sevmiş-se	sevmeli-yse
sevmiş-sek	sevmeli - ysek
sevmiş-seniz	sevmeli-yseniz
sevmiş-seler(—lerse)	sevmeli-yseler(—lerse)

تطبیقات ایچون قرائت پارچه‌لری

TATBİKAT İÇİN

KIRAET PARÇALARI

بو درس‌لرک تطبیقاتنده قوللانیماق اوزره آتیده کی ایکی پارچانک کتابه
علاوه‌سنی مناسب کوردک :

BÜYÜK GAZİ

NİN

GENÇLİĞE HITABI

Ey türk gençliği ! Birinci vazîfen türk istiklâlini, türk cumhûriyetini ile'ebet muhafaza ve müdâfaa etmek-tir .

Mevcûdiyetinin ve istikbâlinin yeghâne temeli bu -dur . Bu temel senin en kıymetli hazînen-dir. istikbalde dahi seni bu hazînenden mahrum etmek] isteyecek dâhili ve hârici bethâhların olacak-tır . Bir gün istiklal ve cumhûriyeti müdâfaa mecbûriyetine düşer-sen vazîfeye atılmak için içinde bulunacağın vaz'iyetin imkhan ve şerâitini düşünmeyecek-sin ! Bu imkhan ve şerâit çok nâ müsâit bir mahiyette tezâhür edebilir . istikbal ve cumhûriyetine kast edecek düşmanlar bütün dünyâda emsâli görülmemiş bir gâlibiyetin mümessili olabilir-ler. Cebren ve hîle ile aziz vatanın bütün kal'a-ları zabt edilmiş, bütün tersânelerine girilmiş, bütün ordular dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfi'il işgal edilmiş olabilir .

Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahîm olmak üzere memleketin dâhilinde ikhtidâra sâhip olanlar gaflet ve dalâlet ve hatta hıyânet içinde bulunabilir-ler. Hatta bu ikhtidar sâhipleri şahsî menfaatlarını müstevlîlerin siyâsî emelleri-yle tevhit edebilir-ler. Millet fakr-ü zarûret içinde harâp ve bîtâp düşmüş olabilir.

Ey türk istikbâlinin evlâdı! işte bu ahval ve şerâit içinde dahi vazîfen türk istikbal ve cumhûriyetini kurtarmak-tır! Muhtac olduğun kudret damarlarında-ki asîl kanda mevcut-tur !

KARA-DENİZ

Kara-deniz, Kara-deniz
Gelen düşman değil biz-iz!
Yarım asır beklediğin
Barbarosun hafîdi-yiz.

Onun sana selâmı var
Diyor ki düşmanın ne cânı var
Koğsun onu sularından
Orada Türk sancığı var

Selâm sana şanlı sancak
Şerefimiz sen-sin ancak
Senin sayende bu millet
Düşmana neler yapacak.

Sel gibi kanlar akacak
O kanlar düşmanı buğacak
Senin sâyende bu millet
Ölmeyecek, Yaşayacak!



یکی تورکجه آلفابه

مکتب طلبه سنک و هر کسک اُک قیصا بر زمانده اوقویوب
یازماسی تأمین ایده .

اُک صوُک تربیه سیسته ملرینه مطابق بر مه تود تعقیب ایده
یکی تورکجه آلفابه جاذب و منتظم رسملری ده حاویدر.

ابراهیم نجمی بکک کرک اوقوما یازما کتابنک، کرک آلفابه سنک
انتشاری بر آرز تأخر ایتشدرد. بوتأخره ایسه دلیل انجمنک بعض
تفرعاه متعلق صوُک قرارینه انتظار ایله مک ضرورتی سائق اولمشدر.

یکی یازیمزله اوقوما و یازمانک اُک دوغرو قاعده لرینی
احتوا ایده ابراهیم نجمی بکک اثرلری خطادن سالم برر رهبردرد.

